

Program electoral al Mișcării Social Politice

„ACȚIUNEA EUROPEANĂ”

MIȘCAREA SOCIAL -POLITICĂ
„ACȚIUNEA EUROPEANĂ”
Republica Moldova,
mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 6,
tel. 92 99 66 sau 23 22 02
e-mail: anatol_petrencu@yahoo.com
email: presamae.ivanov@gmail.com

ANALIZA SITUAȚIEI CURENTE ȘI ÎNGRIJORĂRILE MIȘCĂRII ACȚIUNEA EUROPEANĂ

La 18 ani de la căderea statului sovietic, RM are o șansă uriașă de transformare și ancorare la realitățile Uniunii Europene. Această șansă este legată de traiectoria democrației, progresului și civilizației europene, din care facem parte în mod natural, și prin care ne definim opțiunile, cultura și aspirațiile.

Împreună cu statele care-au obținut în 2004 și 2007 calitatea de membru în UE, noi credem că avem potențialul de a ne ajuta țara să valorifice această șansă de pregătire pentru aderare, în următorii 4 – 8 ani, ca o condiție de bază pentru creșterea nivelului de viață al cetățenilor, crearea infrastructurii necesare pentru dezvoltarea orașelor și localităților noastre, întărirea statului de drept, protejarea libertăților și drepturilor noastre de comunitate ce se definește în termenii modelului european de civilizație.

Singurul lucru care trebuie să-l facem în acest moment este să ne asumăm ferm despărțirea de trecut, în mod special, de trecutul sovietic-comunist, de trecutul statului partid și al camarilei politice susținătoare acestui regim. Noi venim să modelăm opțiunile concrete strategice ale procesului de integrare efectivă a RM în cadrul UE, asumându-ne responsabilitățile viitoarei guvernări, alături de partide-aliați, cu chezașia încrederii noastre în vitalitatea valorilor solidarității democratice, forța dialogului și energia renașterii naționale și civice.

Avem o sarcină dificilă și suntem conștienți de greutatea problemelor acumulate sub guvernarea absurdă și ineficientă a comunismului de tip Voronin. Țara noastră, RM, trece în acest moment printr-o profundă criză de legitimitate și de capacități adecvate de guvernare. Această criză afectează numeroase domenii ale vieții politice, economice, sociale și culturale.

Rezultatul acestei guvernări a însemnat demolarea separației puterilor în stat și reducerea rolului legislativului național la un simplu element decorativ, instituirea unei cenzuri ideologice în presa oficială și persecuții politice contra oponentilor din opoziție. Ultimele două cicluri electorale au fost de ajuns pentru a transforma regimul parlamentar constituțional al RM într-un stat unipersonal, voluntarist, copiat după modelul statului – partid de inspirație sovietică, care a lunecat pe cărarea regimului totalitar de tip bolșevic.

Actuala clasă de politicieni și de executanți selectați de PCRМ și-au arătat de atâtea ori arama pe față încât nimeni nu ar mai trebui să se amăgească cu așa-zisele succese ale guvernării, ori cu acel curs de aderare la UE până la finele anului 2008, ori cu cele 300.000 locuri de muncă noi. Hegemonia PCM asupra spațiului public, rolul excepțional pe care executivul îl joacă pentru a controla puterea legislativă într-un regim parlamentar, și monopolul pe care nomenclatura partidului majoritar o exercită asupra puterii de stat, sunt caracteristici ale unei “democrații de fațadă”, ostile mecanismelor de reprezentare democratică a societății.

Drepturile și libertățile cetățenilor în RM au fost afectate puternic, astfel încât o bună parte din populație nu mai crede justiției. Funcționarea partidelor politice este obstrucționată și limitată, opoziția politică fiind ținta unor atacuri puternice din partea mijloacelor represive și a propagandei de tip sovietic. Prevederile Constituției RM nu se respectă, iar legislația națională este implementată selectiv. Actualul Parlament național s-a transformat într-o mașină oarbă de vot al executivului, condus în mod voluntarist de către Președintele statului. Calitatea sa dublă de Președinte și de lider al PCRМ denaturează esența instituției prezidențiale și-l face ostatecul propriilor ambiții politice și ideologice. Procuratura a fost pusă sub câlcâiul intereselor unui singur partid.

Limitarea drepturilor și libertăților cetățenilor, arestările samovolnice, ascultarea convorbirilor particulare, au devenit deja o regulă a sistemului exercitat de o singură persoană în stat. Nici un cetățean nu mai poate fi sigur de libertățile sale. Fiecare dintre noi poate fi abuzat, atacat ori umilit de către trupele de ordine ale statului, astfel încât unica instanță care poate să dea dreptate cetățeanului se numește Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, de la Strasbourg, și nu instanțele jurisdicționale ale statului. Prin corupție și numiri abuzive, prin protecție și relații clientelare, liderii PCRM au reușit să controleze astăzi puterea judecătorească, pe care o folosește astfel doar ca masă de manevră a intereselor sale, lipsind-o de independență, de dreptate și egalitatea tuturor în fața legii.

Ultimele publicații independente cu greu mai rezistă împotriva ofensivei de asediere din partea organelor de represiune a statului controlate de comuniști, obediența justiției față de putere devenind o rutină, iar represiunea fizică o promisiune pe care autoritățile statului o anunță în mod deschis. Structurile de forță au devenit instrumente de poliție politică și de intimidare a opoziției politice, acordându-li-se atribuții excesive, generând abuzuri și acțiuni violente contra tuturor cetățenilor, partidelor politice și societății civile, atunci când acestea decid să/și exercite drepturile și libertățile constituționale, protejate de convenții și acorduri internaționale.

Sărăcia face ravagii la țară și în orașele Republicii Moldova. Numeroase programe economice lansate de actuala guvernare nu au nici o influență asupra vieții oamenilor simpli. Satele și agricultura țării se găsesc în declin. Exporturile agricole au scăzut constant, iar lipsa de competitivitate a produselor agricole reține dezvoltarea mediului rural în Republica Moldova. În ciuda propagandei autorităților, RM s-a transformat dintr-o economie agricolă cu statut de exportator într-un importator net de produse agroalimentare. Infrastructura mediului rural se găsește în condițiile unui colaps total. Doar 40% din populația localităților rurale dispun de apă potabilă din rețeaua publică și doar 17 % beneficiază de servicii de canalizare. Peste 40% din localitățile rurale nu au drumuri cu suprafață rigidă, care să permită accesul la rețeaua republicană de drumuri, iar majoritatea drumurilor comunale sunt distruse. Exodul populației, fuga de sărăcie și de regim a atins cote fără precedent – peste un milion de oameni au plecat peste hotare. Doar 1000 de localități rurale, 300 nu au medici de familie. Asigurarea medicală obligatorie, introdusă de guvernarea comunistă, a fost un eșec. Efectele crizei din acest domeniu se traduc într-o rată a mortalității mai mare decât cea a natalității. Sporul natural al populației este negativ.

Partidul de guvernământ a instituit un monopol asupra CCA și a mediilor de informare publice și a limitat exercitarea democrației în condiții de pluralism polit. Controlul rigid asupra mass media electronice de stat, în particular asupra TV de stat care rămâne nereformată și ostilă spațiului democratic și pluralist, intimidarea presei libere, instalarea „verticalei puterii” asupra puterilor locale nu au nimic în comun cu scopurile declarate de apropiere a Republicii Moldova de UE.

Uzurparea puterii de stat și „instalarea unei ideologii de stat în societate”, acțiuni care pot fi echivalate cu cele mai grave infracțiuni contra statului și societății. În aceste condiții, viitoarele alegeri reprezintă o uriașă sursă de schimbare și un test de maturitate pentru partidele politice din opoziția democratică, care se cere a fi valorificată în beneficiul cetățenilor activi, laolaltă cu toate forțele sănătoase ale națiunii titulare, intelectuali, fermieri, studenți, ingineri și medici, diplomați și pedagogi, toți cărora le pasă de țara lor.

Tocmai datorită acestui apel la mobilizarea generală a electoratului și clasei politice am decis să sprijinim singura opțiune care ne va conduce spre prosperitate și civilizație europeană. PMAE consideră necesar și oportun să contribuie la schimbarea esențială de care are nevoie societatea, folosindu-și în acest scop

potențialul său intelectual, politic și relațional, constituind alternativa la guvernare de care are nevoie Republica Moldova.

PROGRAMUL ELECTORAL AL MIȘCĂRII ACȚIUNEA EUROPEANĂ

Noi ne-am ales o singură cale posibilă pentru dezvoltarea RM – Uniunea Europeană – care simbolizează și produce prosperitate, securitate și democrație. Programul electoral al MAE definește o listă de instrumente, soluții și alternative viabile prin care dorim să aducem Europa acasă la noi, accelerând reforma internă și întărind resorturile esențiale pentru dezvoltarea democratică, pluralistă, națională și sustenabilă a Republicii Moldova.

Suntem convinși că MAE are capacitatea, voința și viziunea de a construi politici serioase, înscriind RM pe traiectoria progresului și civilizației europene. Fiind un partid de adâncă inspirație europeană, MAE își va asuma ferm responsabilitatea despărțirii de modelul Voronin de guvernare, formulând obiective, stabilind sarcini concrete de pregătire a țării noastre de procesul de stabilizare, asociere și integrare în Uniunea Europeană, în următorii 4 – 8 ani.

MAE reprezintă expresia politică a cetățenilor care se identifică cu spațiul comunitar european. Suntem convinși că numărul membrilor și simpatizanților noștri va fi de zeci de ori mai mare atunci când cetățenii RM vor cunoaște mai bine beneficiile și avantajele ancorării țării noastre la spațiul european.

Doctrinar și organizatoric, MAE reprezintă o forță politică de centru-dreapta. MAE dorește să recupereze și să canalizeze energia celor mulți, înobilând-o cu deșteptarea trezirii europene. Programatic, MAE se situează pe un spațiu vast al opțiunilor cetățenești de simpatie pentru modelul european de guvernare, deschis spre modernizare, prosperitate și libertatea inițiativei private. Înțelegerea noastră despre acest model este legată de încrederea MAE în forța progresului social, inițiativa antreprenoriatului liber, pe fundamentul unei culturi democratice și naționale viguroase.

Politic, MAE dorește să construiască un model european de guvernare în RM, întemeiat pe respectul pentru drepturile și libertățile universale ale omului, pe respectul pentru diversitate, și totodată pe valorile naționale, ca pilon fundamental al statalității pe care am obținut-o prin luptă la destrămarea URSS, și care este vehicolul politic capabil să ofere o șansă tuturor cetățenilor săi de a se integra în Uniunea Europeană, cu drepturi egale, alături de alte națiuni iubitoare de libertate și democrație.

MAE întrunește astfel elementele fundamentale ale liberalismului clasic, unificând într-un cadru armonios curente și segmente sociale care împărtășesc valorile politice de centru și centru-dreapta, oferind șansa constituirii unei platforme ideologice complexe, stimulând sinergii pentru unificarea unor curente politice de natură liberală, conservatoare și creștin-democrată.

Totodată, MAE și-a cristalizat modelul său ideatic, întemeiat pe câteva principii intangibile, care pot furniza coerență, limpezime și solidaritate democratică în raport cu alte partide-prieten. Aceste principii definitorii pentru MAE sunt legate de:

1. *comunitatea de limbă, cultură și identitate cu România;*
2. *cursul strategic direct și non-negociabil spre Uniunea Europeană;*

3. *reintegrarea teritorială a raioanelor estice în spațiul constituțional al RM pe principii democratice, de absorbție instituțională, cu sprijinul cetățenilor RM aflați în acest moment sub jugul unei administrații impuse de Rusia prin rapt teritorial;*
4. *păstrarea caracterului unitar, indivizibil, suveran și independent al RM*
5. *solidaritatea democratică cu Ucraina și România, eliminând orice ambiguități în relațiile cu aceste țări;*
6. *diversificarea surselor de asigurare a securității energetice și alimentare;*
7. *abandonarea proiectelor integraționiste rusești (CSI), și pledarea deschisă spre un parteneriat euro-atlantic, în contextul apropierii RM de statutul unei țări privilegiate de atractivitatea modelului european de guvernare.*

Constatând dezbinarea partidelor liberale și social-liberale din ultimul deceniu, MAE este convinsă că va putea contribui la încheierea aceste opțiuni fundamentale pentru renașterea RM după alegerile din 2009, în special prin forța exemplului, calitatea discursului politic și onestitatea opțiunilor sale europene.

MAE va milita consecvent și sigur contra oligarhiei și totalitarismului instalat de conducătorii PCRM în RM, trecând de la rezistența activă la asumarea unor responsabilități tot mai improtante pe planul guvernării de care are atâta nevoie societatea noastră, cetățenii noștri, și UE în care credem cu tărie.

Consolidarea statului de drept în Republica Moldova

Consolidarea statului de drept și democratic reprezintă obiectivul programului de guvernare pe care-l propune partidul nostru. Doar întărirea statului de drept condiția de bază pentru creșterea economică și integrarea țării noastre în UE. Participând la guvernare, MAE va pleda pentru un complex de măsuri care să stimuleze și să consolideze independența efectivă a justiției, profesionalizarea și curățarea rândurilor magistraților de corupție, servilism și lipsă de virtute.

Vom veghea la respectarea legislației naționale și aplicarea de către judecători a convențiilor europene și internaționale în ceea ce privește protejarea drepturilor și libertăților cetățenilor statului nostru. Totodată, MAE își asumă obligația de a furniza energie, idei și angajament exemplar în cristalizarea unor modele civilizate de dialog și cooperare inter-ministerială, va contribui la atragerea de expertiză de calitate, readucerea acasă a unor compatrioți, care și-au făcut o reputație internațională în cele mai importante universități și instituții superioare din lume, pentru ca împreună să putem depăși mlaștina stagnării, amplificată de minciună, populismul ieftin al PCRM și al aliaților săi, corupția și ineficiența acestei guvernări.

Suntem convinși că, funcționarea statului de drept trebuie să fie edificată prin instituții eficiente, prin descentralizare și subsidiaritate pe plan teritorial, în condițiile legislației naționale și a statului național unitar al RM. Constituției trebuie să-i fie redată valoarea și strălucirea sa în calitate de stea călăuzitoare pentru procesul legislativ, și procedurile juridictionale, eliminând practica vicioasă de aplicare selectivă a legislației, inclusiv a prevederilor constituționale, în funcție de interesul unor grupuri politice iresponsabile.

Accesul la informația cu caracter public trebuie să fie asigurată ca o condiție a încrederii în organele publice, încurajând întreaga societate civilă, biserica, sindicatele și ONG-urile să devină mai eficiente și mai responsabile în fața cetățenilor statului nostru. Protejarea libertăților democratice trebuie să fie înfăptuită

mult mai eficient în RM, în special prin eliminarea corupției, abuzurilor și schemelor ilegale, care conviețuiesc în acest moment în RM sub protecția găștilor corupte legate de PCR.

Stăpîrea corupției necesită voință politică și oameni în care publicul are încredere, dedicați interesului public și valorilor statului de drept. MAE pledează pentru construirea unui sistem meritocratic, capabil să răspundă la crizele de legitimitate, la provocările și pericolele cu care se confruntă societatea noastră.

Libertatea de expresie, pluralismul politic și independența editorială a presei scrise și electronice sunt condițiile necesare și suficiente pentru viabilitatea opțiunilor europene în RM, ca opoziție fermă față de obscurantismul comunist ori xenofob velicoderjavnîc de care vrem să scăpăm în mod categoric. Pluralismul confesional asigură tuturor cetățenilor RM dreptul de exprimare a convingerilor lor religioase, în condițiile toleranței, eticii interconfesionale și separația bisericii de stat. Asigurarea funcționării separației puterilor în stat, independența justiției, protejarea intereselor cetățenilor de către organele de drept sunt principii fundamentale pentru identitatea noastră politică, a MAE, și reprezintă manifestul nostru pentru libertate în RM.

Programul electoral al MAE este un program apărut pe cunoașterea minuțioasă și profundă a realităților social-economice și politice din RM. Opțiunile noastre europene reprezintă un far călăuzitor pentru acțiunile pe care le vom întreprinde pentru înfăptuirea proiectului nostru politic, centrat pe restituirea demnității cetățeanului într-un stat de drept, asigurarea încrederii lui în viabilitatea instituțiilor statului, apărarea libertăților constituționale pentru fiecare, indiferent de sex, rasă, naționalitate, vârstă ori stare socială, confesiune ori identitate politică.

Baza acțiunii politice a MAE se întemeiază pe faptele îndreptate spre definirea interesului public, într-un spațiu al instituțiilor pluraliste democratice, în care putem găsi energie pentru schimbare, motivație pentru performanță și echilibru între valorile pe care le împărtășim. Poziționându-ne definitiv pe vectorul politicilor europene, MAE își articulează discursul său electoral prin condiția de eficiență politică, alimentată de verticalitatea morală a identității noastre europene. Libertatea și responsabilitatea sunt valorile centrale de care are nevoie RM, și doar aceste valori pot crea angajament european pe plan național.

Rostul apariției MAE este de a contribui la clădirea unei societăți libere, în care cetățenii RM sunt mai siguri de viitorul lor, mai independenți în acțiunile și aspirațiile lor de puterea statului, contribuind la prosperitatea economică, socială și culturală a țării noastre. Programul MAE poate fi împărtășit și de alte partide și formațiuni politice social-liberale și liberale, pentru care vom menține deschidere și înțelegere, asigurându-ne că valorile și convingerile noastre nu sunt călcate în picioare ori ignorate de partenerii noștri.

OBIECTIVELE PROGRAMULUI NOSTRU ELECTORAL:

Dezvoltarea economică

MAE își proiectează obiectivele sale în domeniul dezvoltării economice pe valorile și principiile businessului modern, conștient de libertățile și drepturile sale, dar legat și de responsabilitățile sociale, care-l definește pe plan național și local.

Viitoarele noastre acțiuni vor fi dictate de voința noastră fermă de a participa în mod efectiv și plener la procesul de redresare și modernizare a economiei din RM, pe principii capitaliste și post-industriale, pe drumul larg deschis spre integrarea în economia globală și piața comună a Uniunii Europene, alături de țări și națiuni libere și demne. Noi credem că a sosit timpul unor acțiuni efective în sprijinul dezvoltării businessului autohton, corectând prin politici deștepte și eficiente decalajele existente într-un nivel de protecție al investitorilor străini și al businessului național.

Economia deschisă și liberalizarea tranzacțiilor comerciale sunt condiții clasice ale ideologiei liberale, la care noi aderăm cu toată încrederea. Noi credem că bunăstarea cetățenilor poate fi asigurată numai dacă RM va înregistra o creștere durabilă și calitativă a capacității sale economice, în condițiile unei deschideri maxime spre standardele de performanță, tehnologiile moderne și principiile de competitivitate înaltă a businessului. Suntem convinși că într-o economie globalizată doar competiția, concurențiabilitatea și spiritul de inovație pot decide asupra locului pe care o națiune îl poate obține în lumea contemporană.

Totuși, susținem ferm punctul de vedere că buna funcționare a instituțiilor economiei de piață, eliminarea samovolniciei birocrățiilor, respectarea proprietății private și stimularea inițiativelor private produc competiție economică sănătoasă. Proprietatea privată este pentru MAE motorul și condiția unei dezvoltări economice viabile și sustenabile. MAE va face efortul de a întări practicarea acestui principiu în economie, eliminând vestigiile regimului sovietic al economiei de comandă și control birocratic asupra inițiativei private, asigurând șanse egale și egalitatea tuturor în fața legii.

MAE va garanta implementarea unei noi generații de politici de reglementare a afacerilor, astfel încât businessul autohton să-și poată revendica pagubele din partea instituțiilor și autorităților incompetente, și reparațiile materiale pentru abuzurile săvârșite de birocrăți în exercițiul funcției lor. MAE este conștient că bogăția națiunii nu reprezintă suma mecanică a veniturilor populației, și că averea nu reprezintă un scop în sine, prin ignorarea celor aflați în nevoie.

Pledăm pentru eliminarea barierelor administrative în dezvoltarea neîngrădită a businessului autohton, creșterea calității educației economice și profesionale, influențând în mod corespunzător etica afacerilor, și cultura antreprenorială, atât de necesară statelor moderne. Economia de piață trebuie să funcționeze în mod liber, fără limitări abuzive și obstrucționări deliberate, limitându-se intervențiile politice și manifestările monopoliste, care lipsesc economia de vigoare și opțiuni alternative. Politicile de reglementare a sferei de afaceri trebuie să încurajeze inițiativa privată în spiritul responsabilității, solidarității și progresului economic.

În plan strategic, MAE va contribui la politici de stimulare a exporturilor spre piața europeană unificată, făcând din economia RM un element indispensabil al pieții europene. MAE pledează spre politici economice sustenabile, elaborate pentru o dezvoltare pe termen lung a potențialului uman, resursier și strategic al economiei RM. Vom reuși să integrăm RM în Uniunea Europeană doar atunci când vom atinge

indicatori comparabili de prosperitate pentru cei mai mulți dintre cetățenii țării noastre, doar atunci când vom ajuta businessul local să devină competitiv, inovator și exemplar pe plan național și chiar regional, doar atunci când investițiile străine vor găsi un teren fertil în RM, deschis afacerilor și tehnologiilor de vârf, doar atunci când vom decupla economia de recidivele regimului sovietic, adânc implantate în modelul și mentalitatea guvernării comuniste.

Indicatori de evaluare	Efecte proiectate
Creștere economică	1. Asigurarea unei creșteri economice de 10-12% anual
Locuri de muncă	2. Crearea anuală a unui număr de circa 25 mii de locuri de muncă noi, bine plătite.
Salariu mediu	3. Asigurarea unui salariu mediu pe economie de circa 500 de EURO către anul 2013
Noi întreprinderi	4. Crearea de întreprinderi noi și creșterea productivității muncii va permite majorarea salariului în mediu cu 30% anual, cea ce va permite atingerea unui salariu de 500 de EURO lunar către anul 2013.
Pensie decentă	5. Asigurarea unei pensii medii de 200 EURO în anul 2013 și de 80 de EURO după primul an de Guvernare. MAE va garanta tuturor pensionarilor o pensie echivalentă cu minimul 40% din salariul, cea ce corespunde standardelor europene. Astfel după primul an de Guvernare pensia medie va constitui 80 de EURO.
Pachete sociale din partea angajatorilor	6. Liberalizarea sistemului de salarizare cu aplicarea unicului indicator obligatoriu – salariu minim pe țară, și anularea limitei maxime de contribuție în bugetul asigurațiilor sociale
	7. Legiferarea practicii de acordare a pachetelor sociale de către angajatorii din RM.

Agricultură competitivă și deschisă spre inovație

Antreprenoriatul agricol în RM are nevoie de stimulente și resurse strategice pentru a ieși din actualul declin profund în care se găsește. Căderea abruptă a exporturilor de produse agroalimentare autohtone s-a datorat embargoului la exporturile orientate spre piața Rusiei, dar a fost accentuată și de lipsa de progrese în ajustarea agriculturii RM la cerințele, standardele și modul de funcționare al agriculturii europene. Lipsa de orizont al autorităților naționale s-a răsfrânt negativ asupra producătorilor și exportatorilor de produse agroalimentare, cât și a autorităților moldovenești, determinând scăderea producție și declinul industriei de procesare în RM. Odată cu sistarea exporturilor de produse vegetale, animale și a băuturilor alcoolice în Federația Rusă, ponderea acestora în totalul exporturilor moldovenești s-a diminuat drastic de la 61% în anul 2004 până la 39,9% în anul 2007, fără ca aceste tendințe să fie urmate de acțiuni eficiente de ajutorare a producătorilor agricoli din RM.

Politica subsidierei în agricultură trebuie să fie fundamental revizuită, și aplicată în spiritul normelor și principiilor europene existente în domeniu. MAE își propune să conecteze producătorii din RM la piața europeană, în paralel cu consolidarea structurilor asociative și de rețea a producătorilor agricoli, mari și mici. Obiectivul nostrum este să accelerăm modernizarea tehnologiilor de producție, să sporim competitivitatea produselor autohtone, să creștem productivitatea muncii și să stimulăm potențialul de

export al agriculturii rurale din RM, la standardele rețelelor modern de distribuție internaționale și europene.

MAE pledează pentru protejarea drepturilor non-discriminatorii pentru agenții economici la procurarea terenurilor cu destinație special. Accesul restricționat de acces pe piața terenurilor agricole provoacă sudezvoltarea agriculturii din RM, limitează capitalizarea agriculturii și menținerea la plafoane înfime a capacităților de atragere a resurselor financiare în agricultură, domeniul în care se regăsește cea mai mare parte a forței de muncă din RM. Drept consecință, lipsa resurselor financiare și a tehnologiilor moderne determină o productivitate redusă pe majoritatea domeniilor de activitate agricolă, fiind de 3-5 ori mai mică decât în majoritatea statelor europene, iar valoarea adăugată creată este cea mai mică pe plan continental.

Pledăm spre o liberalizare a pieții agricole din RM, ceea ce ar putea atrage circa 1,5-2 mlrd de euro, sub formă de investiții directe, în următorii 4-5 ani, și o creștere a capitalizării sectorului agricol de 5-10 ori. Aceste tendințe se vor răsfrânge benefic asupra producătorilor agricoli, mari și mici, care vor avea capacitatea de a atrage resurse financiare în sector, vor deveni mai competitive și mai responsabili de specificul, riscurile și potențialul de dezvoltare al agriculturii.

MAE va promova aplicarea unui nivel redus sau chiar eliminarea TVA-ului pentru un număr de produse de bază și uniformizarea taxării alimentelor de bază în RM, încurajând businessul autohton să devină mai flexibil, mai competitive și mai atractiv pentru lanțurile comerciale naționale;

MAE va promova politici destinate să sporească subvenții de stat pentru creșterea cantității și calității producției la hectar, dar și scutirea de impozit pe terenul agricol, pe o perioadă de 2 ani, a proprietarilor ale căror culturi sunt afectate de secetă sau inundații. În particular, MAE va încuraja dezvoltarea culturilor ecologice, și le va stimuli prin politici de acordare a unei subvenții pentru produsele ecologice, susținând activ sprijinirea producătorilor individuali de produse tradiționale

MAE va sprijini dezvoltarea sistemelor de creditare a activităților agro-zootehnice și va promova măsuri pentru sporirea șanselor RM de a accesa fonduri speciale pentru dezvoltarea agriculturii statelor acoperite de Politica Europeană de Vecinătate, concentrându-și eforturile spre obținerea accesului liber spre fondurile comunitare structural și crearea capacităților de absorbție a fondurilor europene prin intermediul Fondul European pentru Dezvoltare Rurală, și PEV. Totodată, RM trebuie să se alinieze definitive și gradual la normele și practicile Uniunii Europene pentru obținerea mărcii europene (ștampila ovală), în scopul exportului de produse din carne și lapte în spațiul Uniunii Europene;

Crearea unui management integrat la nivel republican pentru asigurarea pieței de desfacere a producătorilor agricoli trebuie să fie suplinită pe plan național prin descentralizarea competențelor în domeniul funciar: de la nivel central spre nivel local. MAE consideră că RM trebuie să promoveze Crearea unor centre agroindustriale inovaționale, care să servească drept model pentru preluarea practicilor internaționale și a tehnologiilor moderne de către asociațiile agricole și gospodăriile țărănești.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
Politici în sprijinul producătorilor	Reformarea sistemului de subvenționare, excluderea clientelismului anacronic, și acordarea subvențiilor pe domenii strategice, transparent, lichidând concurența neloială și mafiotizarea agriculturii
Exporturi și competitivitate	Simularea creșterii productivității și calității produselor agricole, introducerea grilelor de productivitate și calitate obligatorie, facilități la importul de tehnologii, orientarea producătorilor spre domenii care generează profit, extinderea instrumentelor fiscale pentru descurajarea economiei de subzistență.
Perfecționarea cadrului legal	Optimizarea procesului de adoptare a actelor legislative și reglementărilor în domeniul agricol prin acțiuni care să înlăture birocrăția, adaptarea cadrului instituțional la modelul de agricultură privată și armonizarea legislației naționale cu aquisul comunitar în domeniu.
Diversificarea sectoarelor agricole	Susținerea ofertei locale, creșterea asortimentului de producție vegetală și animală și relansarea unor sectoare considerate secundare în agricultură (producerea plantelor aromatice, uleioase, cunicultura, piscicultura și apicultura), ca direcție strategică pe care statul trebuie să o sprijine în continuare.
Protecția solului și resurselor naturale	Cartografierea terenurilor agricole și cu destinație specială, înființarea unui fond special al soiurilor și speciilor, urmând achiziționarea și cultivarea speciilor prestigioase, creând condiții pentru cercetare și dezvoltare a productivității agricole.

Dezvoltarea rurală și infrastructura serviciilor comunale

MAE consideră că satul moldovenesc tradițional în RM se găsește în miezul unei crize de proporții, marcată de sărăcie, derută, lipsă de resurse strategice și atenție din partea statului. Constatând eșecul lamentabil al fostelor programe de guvernare ale PCR/M Satul Moldovenesc, MAE consideră că ținta dezvoltării rurale trebuie să-l reprezinte grija pentru familie, recunoașterea rolului pe care comunitatea, vecinătățile și autonomia locală îl au pe planul dezvoltării durabile.

MAE recunoaște drept fundament al oricărei dezvoltări rurale tradiția – sumă a tuturor elementelor culturale, definitorii pentru națiune, familie – unitatea cea mai stabilă a relațiilor umane, leagăn al inițiativei individuale și valorilor fundamentale. Modelul dezvoltării rurale al MAE se întemeiază pe descentralizarea efectivă a serviciilor publice locale, autonomia financiară a localităților, concomitent cu politicile statului orientate spre diminuarea inegalităților teritoriale, asumarea de responsabilități, pe principii de subsidiaritate și solidaritate inter-comunală.

Dezvoltarea rurală eficientă este indisolubil legată de accesul egal și nediscriminatoriu al localităților la fonduri publice de dezvoltare. MAE propune constituirea unui Fond Național de dezvoltare, care să garanteze principii stabile, transparente și orientate strategic pentru finanțarea nevoilor locale, acestea incluzând: crearea și promovarea de proiecte locale de dezvoltare, prestarea de servicii de consultanță și

cooperare inter-comunală, asigurarea accesului tuturor localităților la rețeaua de drumuri publice, la rețele de distribuție energetică și la apa potabilă.

Modelul MAE de dezvoltare rurală înseamnă asigurarea tuturor locuitorilor cu servicii de primă necesitate, asigurare medicală și elemente de infrastructură urbană, mobilizarea parteneriatelor public – private, pe direcția priorităților definite de locuitori drept esențiale pentru localitățile lor. Refacerea și dezvoltarea infrastructurii de bază (drumuri, apă, canalizare, conectarea localităților la rețelele de gaz și gestionarea deșeurilor) reprezintă un domeniu în care experiența nemijlocită a statelor vecine (România și Ucraina, Bulgaria și Ungaria, Polonia și Cehia) ar putea servi drept stimulente esențiale pentru definirea unei paradigme europene de dezvoltare rurală, în condiții de descentralizare a deciziei pe plan local, autonomiei locale, eligibilității puterilor locale și descentralizării finanțelor publice locale;

MAE consideră inadecvat și regresiv actualul model de încadrare în câmpul muncii a tinerilor pedagogi, medici, ingineri, agronomi, și pledează pentru creșterea rolului autorităților locale, Agenției de Utilizare a Forței de Muncă, în crearea, menținerea și dezvoltarea unei piețe de muncă națională și regionale, crearea unor fonduri de stimulare a tinerilor specialiști în scopul încadrării în muncă în mediul rural. MAE va pleda pentru constituirea și conectarea Agenției la cerințele mediului de afaceri, oferind cursuri de recalificare și de perfecționare, gratuite, pentru populația rurală, având drept scop reducerea șomajului și a dependenței de producția agricolă.

Satul moldovenesc trebuie ajutat să se adapteze la avantajele și instrumentele economie de piață moderne. Politicile economice ale statului trebuie să conducă la stimularea diversificării activităților economice, altele decât cele agricole, și a serviciilor din mediul rural, în unison cu politica de atragere a investițiilor străine, care trebuie să servească și interesului de modernizare a mediului rural din RM. În acest scop, MAE consideră oportună și prielnică angajarea autorităților specializate în promovarea și dezvoltarea agroturismului la standarde europene, ecoturismului și renașterea meșteșugurilor populare, artizanatul și artei populare și a tradițiilor culturale locale.

MAE va promova integrarea sectorială a politicilor economice cu obiectivele locale și regionale de dezvoltare și extindere a infrastructurii drumurilor publice, a transportului rutier și feroviar, creșterea ocupării forței de muncă, dezvoltare rurală, educație și sănătate, mediu și diversitate etno-culturală. Promovarea diverselor modele și forme de parteneriat public-privat reprezintă un instrument european de consolidare a capacităților și inițiativei locale în scopul creșterii standardelor de viață, excluderii diferenței dintre nivelul de trai din zona rurală și cea urbană, și integrarea standardelor de management eficient.

Satele RM reprezintă un exemplu remarcabil de diversitate și bogăție culturală. MAE consideră drept prioritară politica de reabilitarea, întreținere și promovare a siturilor naturale și istorice, încurajării cercetărilor academice și explorărilor arheologice, protejării resurselor peisagistice și naturale. În general, lipsa de viziune a produs o acutizare a diferențelor între zona rurală și urbană în ultimele decenii, ceea ce ne va îndemna să explorăm diverse forme de parteneriat între marile orașe și localitățile rurale, în vederea compatibilizării și integrării lor în spații habituale moderne, pe baza unor asocieri între zonele urbane și cele rurale în scopul valorificării potențialului complementar al acestora.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
<p>Șanse egale locuitorilor de la sate</p> <p>Dezvoltarea infrastructurii rurale ca obiectiv prioritar al statului</p> <p>Investiții în capitalul uman al satelor din RM</p> <p>Consolidarea autonomiei locale financiare și patrimoniale</p>	<p>Promovarea egalității de șanse egale sociale și economice, stimularea ocupării prin orientarea investițiilor spre mediul rural, crearea de centre regionale de instruire și perfecționare, stoparea migrației din mediul rural, combaterea sărăciei și creșterea capacității de a răspunde la cerințele sporite ale economiei de piață și pentru o calitate mai bună a vieții.</p> <p>MAE va susține un Program de stat de refacere a drumurilor locale și naționale, începând cu reformarea agențiilor abilitate de construcția drumurilor, continuând cu revederea modului de completare și distribuire a resurselor pentru fondul rutier, și încheind cu crearea capacităților locale de folosire rațională a fondurilor europene pentru infrastructură.</p> <p>MAE va promova politici de instruire și recalificare a tinerilor din mediul rural în vederea inițierii de afaceri noi, oferind condiții de acces la resurse financiare ieftine, stimularea inițiativei private prin granturi și facilități fiscale, burse de perfecționare și proiecte nerambursabile pentru afaceri locale.</p> <p>Autonomia locală va fi o prioritate pentru MAE, cu politici de sprijinire a bazei fiscale locale, armonizarea transferurilor proporțional cu potențialul de creștere a zonei, stimularea mecanismelor de dezvoltare regională, crearea unor instrumente de redresare a zonelor defavorizate în Moldova.</p>

Inițiativa privată și proiectul liberal al MAE

Opțiunea fundamentală a MAE este orientată spre descătușarea energiilor sociale, spiritul antreprenorial și clasa de intelectualitate tehnică și de creație, care are misiunea de a integra în mod efectiv în concertul națiunilor europene. Membrii MAE susțin competiția onestă și libera inițiativă, concentrându-și eforturile pe crearea unui climat care să stimuleze inițiativa privată, excelența în orice domenii de activitate și manifestare pentru toți membrii societății. Totodată, MAE se pronunță contra clanurilor oligarhice și folosirii instrumentelor politice pentru obținerea câștigurilor ilicite, a supra-veniturilor rușinoase, pe seama populației sărăcite. Egalitatea șanselor trebuie să ajute societății din RM să-și promoveze cei mai buni exponenți ai săi în structurile guvernamentale și ale administrației publice locale și regionale.

MAE va elabora și promova în noua guvernare, de după aprilie 2009, un model al dezvoltării economice competitive, capabile să genereze valoare adăugată superioară și atragerea de tehnologii în toate sectoarele, inclusiv în agricultură și servicii, în corespundere cu aspirațiile tot mai mari ale membrilor societății. Acest model trebuie să genereze creștere și stabilitate economică, întemeiată pe companii inovatoare, întreprinderi mici și mijlocii, adaptate competiției regionale și internaționale, orientate spre produse de calitate într-un mediu economic dinamic, asigurând resurse și imbolduri necesare cetățenilor săi talentați.

MAE consideră că potențialul universitar și de cercetare din RM trebuie să fie pus în serviciul progresului social și tehnologic. Izolarea universităților de industrie și de economia reală crează probleme insurmontabile atât pentru viitorii absolvenți și cadrele profesionale, cât și pentru sectorul privat. Universitățile trebuie să producă inovație și plus valoare, nu doar diplome obținute de studenți oboșiți și anemici.

MAE va pleda pentru ca investițiile străine în economia RM să fie distribuite proporțional pe întinderea teritoriului național, și nu doar în capitală, astfel încât toți cetățenii activi ai țării să poată participa la formarea PIB, oferind condiții sănătoase de trai copiilor și familiilor lor, într-un mediu competitiv, dar onest, în care competiția este completată de solidaritate socială și responsabilitate a statului față de grupurile vulnerabile ale populației.

MAE va găsi instrumentele adecvate stimulării volumului de investiții străine prin unui climat investițional adecvat așteptărilor investitorilor străini, asigurându-li-se o activitate economică liberă și transparentă. Totodată, MAE consideră vital să se aplice prezumpția nevinovăției în relațiile dintre instituțiile publice și businessul privat în RM, având drept impact egalarea în drepturi a agenților economic și a instituțiilor publice, eliminarea abuzurilor și protejarea mediului de afaceri de acțiuni de reprimare din partea statului.

MAE va curma practicile curente de parazitare a unor întreprinderi de stat pe seama anulării datoriilor lor, ori pe seama unui management fraudulos, care înbogățește o mână de chivernisiți, apropiați partidului de guvernământ. Privatizarea și eficientizarea producției, crearea unui cadru instituțional și juridic adecvat parteneriatului public privat, stimularea domeniilor în care economia RM poate fi competitivă pe plan regional și european – acestea sunt obiective de care MAE este atașat, și care vor fi convertite în politici eficiente de viabilizare a economiei naționale.

MAE consideră extrem de important ca statul să susțină educația populației la condițiile economiei de piață. Această educație este posibilă prin introducerea unor cursuri suplimentare pentru copii în programul școlar, crearea unor centre de recalificare, gratuite, pentru persoanele în căutarea unui nou loc de muncă, dar și prin crearea unei infrastructuri atractive de instruire – inclusiv prin așa-zisele incubatoare de afaceri în baza parteneriatelor dintre centrele universitare și mediul de afaceri, în scopul atragerii, plasării și implementării tehnologiilor performante.

MAE pledează pentru politica de forjare a unor niște tehnologice în vederea atragerii de consorții internaționale cu renume, care să investească în RM, grație avantajelor economiei locale, asigurând condiții superioare de angajare, recrutare și instruire a forței de muncă, preluarea și utilizarea de know-how care să diversifice geografia și intensitatea exporturilor RM.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
Optimizarea și simplificarea cadrului de afaceri	MAE va promova politici ferme de optimizare a procedurilor de raportare obligatorie a businessului către instituțiile statului, va revizui sistemul de servicii contra plată prestate de către autoritățile statului, va crea un sistem integru și eficient de protecție a concurenței, va revizui sistemul de subvenționare și susținere a sectorului privat, va definitiva procesul de codificare a legislației fiscale.
Protejarea juridică a businessului contra abuzurilor	MAE consideră aplicarea prezumpției nevinovăției în relațiile dintre stat și business chintesenta opțiunilor sale liberale, promovând un mecanism de responsabilitate personală și instituțională a funcționarilor publici față de acțiunile întreprinse, ferind mediul de afaceri de acțiuni abuzive, decizii eronate din partea statului și birocrăției.
Deetatizarea completă a economiei	MAE va promova o participare mai mare a businessului la formularea priorităților de dezvoltare a țării, în condiții de egalitate în raport cu autoritățile centrale, în beneficiul interesului public și privat. MAE va

	promova excluderea oricăror forme de expropriere a proprietății înafara procedurilor judecătorești.
--	---

Asigurarea securității energetice

Constatând carențele majore ale RM în asigurarea securității sale energetice, MAE consideră că sursa acestei probleme nu rezidă în lipsa de alternative, cât mai ales în eșecul guvernării de le căuta. MAE va pleda pentru scoaterea la lumină a tuturor afacerilor tenebroase pe care PCRМ și aliații săi le-au gestionat, în ultimii 10 ani, pedepsind cei vinovați proporțional cu vina stabilită de justiție. RM are nevoie de siguranță energetică, de rute alternative de energie și de instituții capabile să furnizeze expertiză de calitate în toate domeniile în care interesele businessului privat, dar și a oamenilor simpli, sunt afectate.

MAE consideră garantarea securității energetice a statului este prioritară pentru dezvoltarea economică și socială a RM. În acest sens, va promova politici de racordare a RM la proiecte regionale, în curs de construcție (Nabucco, SouthStream), rezolvând în mod strategic prioritatea aprovizionării societății cu resurse energetice la prețuri rezonabile. 400 milioane EURO anual pentru infrastructura locală. Pentru apropierea infrastructurii de drumuri, apeducte, canalizare, rețele electrice și de gaze, la standardele minime europene, Moldova are nevoie ca timp de 10 ani să investească minimul 400 milioane EURO anual.

Toate țările din Sud-estul Europei au reuși renovare infrastructurii locale, prin accesarea fondurilor comunitare și atragerea investițiilor private în infrastructură. MAE va prelua practicile pozitive de conlucrare cu instituțiile financiare internaționale, pentru a crea condiții de viață adecvată tuturor cetățenilor Moldovei.

În acest moment, RM importă 98% din resursele energetice consumate, iar pierderile energetice în sistemul de termoficare depășește 60%. MAE își propune atragerea investițiilor în volum de 800 milioane EURO în sistemele de termoficare, cea ce va permite reducerea pierderilor de minimul 2 ori. De asemenea pe termen mediu v-om asigura conectarea Moldovei la sistemul electric Românesc și European, precum și la conductele alternative de gaze. În acest scop vor fi atrase investiții private de 700 milioane EURO.

Drept sarcini prioritare, MAE va pleda pentru demonopolizarea și garantarea concurenței loiale pentru desfășurarea tranzacțiilor comerciale și organizarea prestațiilor în domeniul asigurării cu resurse energetice. Căutarea surselor alternative va fi însoțită de stimularea dezvoltării energiilor regenerabile: eoliană, solară, biomasă, inclusiv cea a deșeurilor urbane; Implementarea unor măsuri orientate spre economia de energie prin conservarea și reducerea cheltuielilor de transport a resurselor energetice către consumatorul final.

Statul va trebuie să asigure procesul de adoptare a unor metodologii credibile și oneste în raport cu consumatorii industriali și familiari de calculare corectă a prețului de vânzare a resurselor energetice și monitorizarea activității importatorilor pentru asigurarea corectitudinii și transparenței. În același timp, MAE consideră vital ca statul să asigure soluții viabile în condiții de de criză energetică la importul de gaze naturale și de alte resurse energetice de alternativă, concomitent cu modernizarea sistemului de transport și distribuție, dezvoltarea interconexiunilor și diversificarea surselor de import de gaze naturale și alte resurse energetice

MAE va fi prioritar angajat în asigurarea condițiilor necesare pentru transparența furnizării spre consumatorii din RM, dar și a exporturilor care tranzitează RM, a resurselor energetice. În acest scop, MAE va monitoriza prin politici și instituții credibile funcționarea stațiilor de evidență (contoarelor) în scopul controlului strict al volumelor importurilor de gaze natural.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
Întărirea securității energetice	MAE va spori eforturile guvernului central în atragerea de resurse estimate la circa 400 milioane EURO anual pentru infrastructura locală. MAE va prelua practicile pozitive de conlucrare cu instituțiile financiare internaționale, pentru a crea condiții de viață adecvată tuturor cetățenilor Moldovei.
Investiții strategice în producerea de alternative	MAE își propune atragerea investițiilor în volum de 800 milioane EURO în sistemele de termoficare, cea ce va permite reducerea pierderilor de minimul 2 ori. De asemenea pe termen mediu v-om asigura conectarea Moldovei la sistemul electric Românesc și European, precum și la conductele alternative de gaze. În acest scop vor fi atrase investiții private de 700 milioane EURO.

Justiția Independentă în RM

Statul de drept și integrarea europeană sunt elemente indisolubil legate între ele. MAE pledează pentru asigurarea independenței autorităților jurisdicționale prin eliminarea influenței factorului politic asupra numirii magistraților, sau asupra luării deciziilor finale de către judecători. Considerăm important ca sistemul organelor judecătorești să fie finanțat corespunzător, în mod autonom și transparent, la standardele care să asigure eliminarea corupției, ridicarea gradului de competență și responsabilitate a judecătorilor pentru calitatea deciziilor luate.

MAE consideră vital important de a separa procesul bugetar al instanțelor judecătorești și introducerea lui separat în bugetul de stat. Astăzi, instanțele judecătorești sunt finanțate conform legii procesului bugetar, care descrie modul de finanțare a instituțiilor subordonate guvernului, drept urmare, se creează o dependență periculoasă între instanțe și puterea politică. MAE consideră această confuzie deliberată, creând puternice surse de presiune asupra justiției, și va pleda pentru crearea unui sistem independent de finanțare a justiției, în conformitate cu legea privind organizarea judecătorească în RM.

MAE pledează pentru modificarea statutului Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), fiind adus în conformitate cu art.1 din Legea cu privire la CSM, care stabilește statutul CSM ca fiind o autoritate independentă, formată în vederea organizării și funcționării sistemului judecătorec, și este garantul independenței autorității judecătorești. MAE pledează pentru o restructurare a instanțelor de judecată specializate, prin introducerea unui sistem unic de instanțe de drept comun, evitându-se astfel tăgădăria examinării acțiunilor.

MAE va susține politici de stat îndreptate spre întărirea încrederii în justiție, având drept obiectiv eliminarea imaginilor și stereotipurilor negative față de justiție, determinată în mare parte de frustrări sociale și capacitatea redusă de implementare a deciziilor judecătorești, corupției și presiunilor politice. MAE va promova mecanisme de executare obligatorie și imediată a deciziilor judecătorești, fără drept de

contestare a acțiunilor decise de judecată, astfel încât părțile să conteste în instanță statul și nu acțiunea executorului judecătoresc. Estimăm că această schimbare de paradigmă va asigura creșterea capacității instanțelor, responsabilitatea executorilor judecătorești și calitatea procesului judiciar.

Lichidarea instituției admisibilității în cadrul proceselor de judecată, care îngreșește dreptul justițiabilului la un recurs efectiv;

Introducerea unui mecanism transparent de propunere și selectare a candidaților la funcția de judecător în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
Control public și prestigiu sporit justiției independente	MAE pledează pentru sporirea pedepselor magistraților corupți, eliminarea neprofesionalismului și cumătrismului din sistemul justiției, eliminarea presiunilor politice, care va asigura consolidarea statutului judecătorilor, rolul autoguvernării justiției, reducerea de condamnări la CEDO.
Justiție socială	Crearea unui sistem judiciar accesibil și prietenos pentru petiționari, asigurând asistența juridică gratuită tuturor cetățenilor, indiferent de venituri și cunoștințe juridice.
Sporirea finanțării în justiție	Reforma sistemului de finanțare a justiției și aducerea lui la standardele de funcționare a instanțelor europene, ceea ce va diminua impactul conflictelor de interese și dependența de factorul politic.
Calitatea justiției va spori	Creșterea capacităților justiției de a-și îndeplini propriile decizii, sporirea încrederii în actul justiției.

Reformarea procuraturii, poliției și a altor servicii

Statul de drept și ordinea constituțională în RM trebuie să fie apărată și menținută de autorități care se bucură de încrederea populației, capabile să acționeze cu demnitate și profesionalism, găsindu-se în serviciul cetățeanului și nu al birocrăției. MAE pledează pentru reformarea radicală și structurală a tuturor subdiviziunilor Ministerului de Interne, considerându-l în acest moment drept un focar de ilegalități, un reactor de ignoranță și reacții tribaliste, dirijate de către factori politici influenți. Reforma internelor presupune demilitarizarea completă, renunțarea la secretomania și spiritul cazon prin care reacționează la doleanțele cetățenilor, și creșterea calității serviciului prestat publicului: ordine și justiție.

MAE se pronunță în favoarea adoptării unei noi legi cu privire la procuratură, conform standardelor europene, scoțând-o din chingile clanului aflat la putere, și curățind-o de elementele corupte, care favorizează protecționismul, fabricarea de dosare politice, în condițiile în care infractorii se plimbă nestingheriți în RM. Procuratura trebuie să urmeze modelul european de funcționare al acestei instituții, având un rol mult mai redus decât în acest moment, conform prevederilor constituționale, și asigurând numirea prin concurs a procurorilor de către Consiliul Superior al Magistraturii. Ca și în cazul Ministerului de interne, Procuratura trebuie să fie demilitarizată și racordată criteriilor de mobilitate profesională, specifice magistraților.

MAE pledează pentru reformarea categorică și neamânată a Serviciului de Informații și Securitate (SIS) la standardele europene, în corespundere cu sarcinile care stau în fața acestui serviciu, în condițiile riscurilor

provocate de separatismul transnistrean, menținut de Rusia, și a provocărilor de insecuritate economică, energetică, tehnogenică. MAE se oferă să promoveze proiecte de legi care să pună capăt amestecului SIS în viața politică, asigurând un control public asupra scopurilor și mijloacelor folosite de către acesta. Ca și Procuratura, SIS trebuie să justifice banii alocați din bugetul public prin rezultate pe măsura standardelor unui stat democratic, în conformitate cu normele spațiului euroatlantic.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
<p>Ordine publică pentru cetățeni</p> <p>Servicii de calitate pentru cetățeni</p>	<p>Demilitarizarea și optimizarea structurilor trupelor de ordine în RM, decriminalizarea și de corupționalizarea acestor structuri, alegerea personalului civil pe criterii compatibile cu statutul funcționarilor publici, eliminarea tutelei politice, asigurarea controlului public asupra calității serviciilor.</p> <p>Autoritățile publice care mențin ordinea și luptă contra fenomenelor antisociale trebuie să corespundă standardelor, normelor și valorilor europene, recrutarea personalului trebuie să fie îndeplinit pe criterii de compatibilitate profesională, eliminarea ignoranților, corupților, mafioților din aceste servicii, și orientarea lor spre furnizarea de servicii, achitate din impozitele cetățenilor.</p>

Eliminarea fenomenului antisocial și corupției

Rapoartele naționale și internaționale atestă o slabă eficiență a programelor anti-corupție în RM. MAE consideră că de vină este atât caracterul formalist, selectiv și spontan de manevrare a organelor abilitate cu aceste activități între interesele mercantile ale PCRМ și aliaților săi, cât și lipsa unor personalități puternice, care să trezească încrederea publicului asupra rezultatelor pe care toată lumea le așteaptă de la aceste programe. În opinia MAE, lupta împotriva corupției trebuie începută cu organele anti-corupție, care trebuie să fie curățate de persoane numite politic, aflate în relații de cartel cu cei pe care aceștia ar trebui să-i sacrifice ca producători de corupție. MAE va susține în fruntea acestor instituții persoane care pot efectiv să curățe organele statului și economia de morbul afacerilor ilegale.

MAE consideră că orice activități de anti-corupție nu pot reuși fără un proces de re-credibilizare a serviciului public, eliminând actualele obstacole la ocuparea unor funcții publice, îndepărtarea influenței politice și orientarea spre eficiență și rezultate clare în activitatea serviciului public. Suntem convinși că progresele așteptate în acest domeniu trebuie să apară ca urmare a consistenței reformei instituționale a organelor puterii de stat, creșterii responsabilităților pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu, verificarea riguroasă a activităților legate de combaterea corupției, desfășurate până în prezent, eficientizarea și reorganizarea acestei activități.

MAE consideră că actuala infrastructură de luptă contra corupției este ineficientă și limitată, nefiind ancorată asupra domeniilor care generează cu adevărat corupție: sistemul bancar, întreprindile de stat, exporturile ilegale din regiunea separatistă, combaterea economiei subterane, infracțiunile electronice, folosirea banilor murdari din relațiile cu spațiul ex-sovietic. Totodată, MAE consideră inadmisibilă folosirea agenției de luptă cu criminalitatea în calitate de instrument de lichidare a opoziției, prin deschiderea de dosare personale. MAE va pleda pentru profesionalizarea lucrului acestei agenții și pentru curmarea practicilor de persecutare a persoanelor fizice și juridice sub pretextul luptei împotriva corupției.

Programul de luptă contra corupției trebuie să includă activități de educație și sensibilizare a publicului, nu doar eforturi din partea mediului asociativ, dar și responsabilități alocate autorităților publice. Acestea ar trebui să includă publicarea informației complete despre averea deputaților, miniștrilor, a celorlalți funcționari și a familiilor acestora, precum și monitorizarea strictă a averii în perioada mandatului/deținerii funcției, expertizarea marilor contracte de privatizare a bunurilor din patrimoniul statului, realizate în perioada guvernării comuniste.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
<p>Toleranță 0 la corupție</p> <p>Integritate publică</p>	<p>MAE va asigura aplicarea riguroasă a legislației naționale, stabilitatea serviciului public pe principii de meritocrație și performanță, ca politică de bază în combaterea corupției. MAE va ataca marea corupție, identificând rădăcinile acesteia, achizițiile publice, recrutarea și promovarea, gestionarea proprietăților de stat, reglementarea afacerilor.</p> <p>MAE va promova un sistem transparent și accesibil de supraveghere a integrității publice, monitorizarea veniturilor, optimizarea sistemului de control și evaluare a serviciilor prestate. Considerăm că și controlul din partea societății civile este un factor decisiv în eficientizarea sistemului național de recrutare și promovare a oficialilor onești, educați pe principii europene.</p>

Dezvoltarea socială a RM

MAE cunoaște tabloul general al marilor riscuri sociale (mortalitatea infantilă, îmbătrânirea populației, dezechilibrul sistemului de protecție socială, dezavantajele femeilor, alcoolismul în creștere și efectele migrației asupra familiei). Prioritățile MAE vor fi legate de creșterea calității sistemului de sănătate publică, reducerea costurilor tranzacționale, optimizarea banilor investiți în sistem, reducerea cheltuielilor de menținere a sistemului, și atragerea de investiții în politicile de sănătate publică).

MAE se va pronunța categoric în favoarea unui trai sănătos, sancționând alcoolismul, fumatul și drogurile prin instrumente financiare și educație publică, descurajând comportamentul deviațional, care provoacă infracțiuni, prin politici naționale, sprijinite de societatea civilă (ONGuri, biserică, școli, fonduri de încredere și binefacere, etc).

Restituirea anuală a un miliard de lei TVA la procurarea de locuințe noi. Pentru a stimula sectorul de construcție și a soluționa problema locativă a cetățenilor Moldovei, MAE va modifica politica fiscală și va implementa un sistem de restituire a TVA la procurarea de locuințe noi, care constituie 20% din prețul imobilului. Astfel la procurarea unui apartament de 60 mii EURO, statul va restitui înapoi TVA plătit în mărime de 10 mii Euro. Pentru aceasta din bugetul de stat anual vor fi alocate un miliard de lei. Bugetul va acoperi această pierdere aparentă prin încasarea altor impozite, datorate creșterii volumului de construcții.

Indicatori de evaluare:	de	Efecte proiectate
Ajutor social famiilor vulnerabile		Restituirea anuală a un miliard de lei TVA la procurarea de locuințe noi. Pentru a stimula sectorul de construcție și a soluționa problema locativă a cetățenilor Moldovei, MAE va modifica politica fiscală și va implementa un sistem de restituire a TVA la procurarea de locuințe noi, care constituie 20% din prețul imobilului.
Servicii calitative medicale		MAE va promova alocarea de investiții prioritare pentru instituțiile prestatoare de servicii medicale (spitale, ambulatorii, medici de familie), asigurând standardele de calitate și efecte directe asupra sănătății populației.
Program de asistență pentru familiile tinere și cu mulți copii		MAE va încuraja politici de încurajare a creșterii demografice, reducând riscurile pentru tinerele familii, asistând mesele gratuite pentru copiii în școli (lapte și corn), mese asigurate pentru bătrânii singurateci, ajutoare financiare familiilor tinere.

Autonomia locală

Autonomia locală este limitată și stingherită în RM de presiunile administrației centrale și de lipsa cronică de resurse. În mod repetat, autonomia locală a fost limitată prin intervenții abuzive ale statului, prin reducerea încasărilor la bugetele locale, prin preluarea unor resurse locale de către diverse grupuri clientelare PCRМ și persecutarea oficialilor aleși. MAE consideră că a venit timpul în care RM să-și ia în serios restanțele la capitolul autonomiei locale, declanșând un proces de reforme a proprietății, finanțelor și resurselor locale, angajate în serviciul comunităților teritoriale.

MAE pledează pentru raționalizarea și optimizarea structurii administrației publice la toate nivelurile, în special la nivel central, în vederea reducerii cheltuielilor inutile pentru aparatul administrației de stat. Vom pleda pentru reducerea nr de comune mici, insuficient înzestrate cu resurse financiare, și raioane puternic fragmentate, de inspirație sovietică, spre revenirea la județele RM, în formatul celor 11 unități sub-naționale (adoptat în 1998), concentrând comunele în funcție de capacitatea administrativă, potențialul local și gradul de iradiere a beneficiilor sociale și economice localităților megieșe.

Autoritățile publice din RM trebuie să tindă spre integrarea standardelor și practicilor europene în materie de autonomie locală și descentralizare, atât prin accesarea fondurilor de dezvoltare regională, cât și prin achiesarea RM la spațiul administrativ european. În particular, se cuvine de promovat o legislație nouă în domeniul funcției publice municipale, creșterea îndemnizațiilor stabilite funcționarilor municipali

MAE consideră defectuoasă practica finanțării pe criterii politice a unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi de către unitățile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și de către guvern, diminuarea controlului de stat în planificarea veniturilor și cheltuielilor în bugetele locale. Autoritățile locale în RM trebuie să obțină capacitatea efectivă de a poseda și gestiona resursele locale, fiind protejate de acțiuni suspecte de naționalizare silită, ori de politici de imixtiune a guvernului central în proporționarea bugetelor locale.

MAE consideră de datoria sa să pledeze pentru reforma patrimoniului public municipal, și transmiterea integrală a patrimoniului public local la administrația publică locală, gestionarea acestuia în condiții de transparență, eficiență și raționalitate economică, pe baza standardelor elaborate în acest scop, și a indicatorilor OECD, optimizați pentru statele UE.

Și la nivel local, ca și la nivel central, MAE optează pentru depolitizarea serviciului public, asigurarea stabilității în funcție și a unor grile de evaluare a performanțelor individuale, în mod neutru, pe baze de eficiență și corectitudine profesională, înafara rațiunilor electorale ori ideologice, care oferă protecție garantată unor segmente clientelare, aflate la putere. Stabilitatea serviciului public trebuie să fie sigurată și de sistemul de angajări ale funcționarilor publici în baza concursurilor deschise, asigurându-se astfel transparența și respectarea principiului meritocrației în procesul de selecție.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
Descentralizarea efectivă, și solidaritate regională	În RM, MAE consideră descentralizarea un antidot contra ineficienței centrale, și va institui un control parlamentar sigur asupra ajustării legislației sectoriale la principiul autonomiei locale și subsidiarității.
Finanțe publice descentralizate	MAE va reforma sistemul finanțelor locale, întărind baza fiscală locală, revizuid sistemul relațiilor fiscale între nivelele de autoritate publică, anulând intervențiile abuzive ale guvernului central.

Drepturi politice garantate și libertatea de exprimare

MAE constată grave deficiențe în RM în ceea ce privește exprimarea liberă a pluralismului politic. Aceleași carențe isvorăsc în prezent din zeci de rapoarte naționale și internaționale asupra RM, ceea ce confirmă bănuiala că RM este condusă astăzi ca un stat polițienesc, în care drepturile și libertățile civile nu se respectă. Semnalăm că este datoria noastră politică și obligația morală de a stabili drept scop prioritar garantarea reală și efectivă a dreptului fiecărui cetățean la opinie și la libera exprimare, în condițiile existenței unui spațiu public, pluralist, democratic și tolerant.

Statul trebuie să asigure și să protejeze garantarea accesului la informație pentru toți ziaristii, lideri de opinie, reprezentanți ai mediului academic, acționând în serviciul interesului public, și nu al unei birocrății ghiftuite și temătoare. Presa trebuie să se bucure de șanse egale în accesarea informației cu caracter public, indiferent de mediile de informare pe care le reprezintă.

MAE constată existența unui dezechilibru puternic pe piața media în folosul unor mijloace electronice și tipărite rusești, ceea ce alterează calitatea procesului de informare și mobilizare a cetățenilor, a opțiunilor pro-europene, în detrimentul opțiunilor strategice ale RM de aderare la UE. Vom pleda în continuare pentru protejarea spațiului public de interferențe mediatice nedorite, creând totodată condiții necesare și prielnice pentru dezvoltarea presei scrise și electronice autohtone.

MAE constată intensa politizare a Consiliului Coordonator al Audiovizualului din RM, ceea ce a condus la decizii injuste, discriminatorii și infame în raport cu anumiți difuzori privați și publici, constatând lipsa de transparență și principialitate în aplicarea legislației naționale în acest domeniu, precum și desfășurarea unor concursuri neobiective de eliberare a licențelor de emisie și a frecvențelor. MAE va pleda pentru depolitizarea acestei autorități, sporind responsabilitatea instituțională a sa.

MAE pledează pentru sporirea calității editoriale a programelor radio și TV, dezvoltării rețelelor mass-media regionale, și formarea de consorții public – private urmărind crearea de alternative mass media, întărirea standardelor de calitate a programelor de știri, a dezbaterilor politice și analizelor economice, divertismentului și programelor culturale.

În particular, MAE va pleda pentru formarea unor condiții economice egale pentru toți difuzorii privați, publicații tipărite pe piața mass-media și a activității editoriale, eliminând astfel practicile discriminatorii instituite de regimul comunist. MAE va promova politici care să stimuleze dezvoltarea pieței informaționale și a pieței de publicitate în RM, integrând-o în spațiul informațional european și regional.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
Deetatizarea presei de stat	MAE va promova reformarea audiovizualului public și eliminarea discrepanțelor între programele locale-naționale și cele retransmise din Rusia, în direcția europenizării surselor de educație și informație publică, compatibile cu cursul spre UE.
Profesionalizarea mass media	MAE consideră cenzura și auto+cenzura drept impedimente majore ale democrației din RM, și va prioritiza susținerea unor fundații europene pentru democrație la întărirea libertății breslei gazetărești, reducerea hate-speech, extinderea spiritului de toleranță și integrare a mass media, excluderea mijloacelor xenofobe din peisajul presei înregistrate în RM.

Viziunea MAE în afacerile de politică externă

Opțiunea MAE în materie de politică externă se articulează în angajamentul său ferm de ancorare a RM la spațiul euro-atlantic și comunitar al UE în următorii 4-8 ani, printr-un acord de stabilizare și asociere, ca preluu procesului de aderare instituțională, sectorială și integrală, la structurile politice europene. RM are nevoie de negociatori puternici, și expertiză de calitate pentru a-și promova interesele în raport cu UE. RM are nevoie de diplomați de carieră, responsabili de succesele și insuccesele raportate în politica externă, având capacitatea de construcție și de solidaritate pe plan regional, pe temele majore de securitate și integrare ale RM.

Politica externă a RM trebuie să crească în calitate, certitudine, corectitudine și reputație. MAE consideră inadecvat angajamentul curent al MAEIE în ceea ce privește promovarea intereselor RM în UE, obținerea de garanții care susțin caracterul unitar și indivizibil al statului, independența, suveranitatea și integritatea teritorială, aderarea la Uniunea Europeană, și protecția cetățenilor săi aflați la muncă peste hotare.

RM trebuie să-și promoveze interesele sale prin intermediul Parteneriatului Estic și al PEV, cu mai multă fermitate și rezultate pe măsura așteptărilor. În particular, MAE pledează pentru accelerarea semnării unui Acord de Asociere și Stabilizare la UE până în anul 2010. Noul acord trebuie să asigure accesul RM la programe privilegiate de finanțare în vederea ajustărilor structurale și integrării sectoriale pe: dezvoltare regională, dezvoltare rurală, competiție economică, agricultură, transport, educație și energie. MAE pledează ca noul acord să includă și dobândirea dreptului de liberă circulație a cetățenilor Republicii Moldova în țările UE pentru următorii 2-4 ani, simultan cu obținerea unui Acord de parteneriat strategic cu SUA, având drept obiectiv crearea condițiilor necesare pentru aprofundarea integrării euro-atlantice.

MAE consideră că RM nu trebuie să piardă timp până atunci, rezolvând cât de curând restanțele majore pe care RM le mai are în raport cu Consiliul Europei și UE, în ceea ce privește consolidarea instituțiilor democratice, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, libertatea de expresie, întărirea justiției independente și autonomiei locale în RM.

MAE pledează pentru încheierea unui Acord de parteneriat strategic cu România, care să conducă la întărirea legăturilor economico-financiare dintre statele noastre, la facilitarea accesului cetățenilor din RM la piața de muncă din România, întărirea cadrului de cooperare transfrontalieră și facilitarea accesului cetățenilor RM în România.

MAE pledează pentru întărirea relațiilor de cooperare bilaterală cu Ucraina, construind împreună noi domenii de interese comune, inclusiv în ceea ce privește implementarea reformelor interne, stoparea migrației ilegale, garantarea reciprocă a investițiilor, asigurarea ordinii și pazei frontierelor celor două state, protejarea drepturilor minorităților naționale.

MAE va sprijini un cadru de relații pragmatice cu Rusia, în temeiul intereselor economice, dar și respectarea Acordului bilateral, semnat în 2001, care consacră respectul pentru respectarea independenței, suveranității și integrității teritoriale. MAE nu este dispusă să tolereze încălcarea acestor principii de către Rusia, și va mobiliza opinia publică europeană și internațională contra acelor centre decizionale, care se fac responsabile de întârzierea retragerii armatelor ruse din Transnistria, dar și de sprijinul economic-financiar, militar și diplomatic acordat regimului separatist de la Tiraspol. MAE consideră necesar ca RM să ceară despăgubiri din partea Federației Ruse pentru imixtiunea militară din 1992, susținerea separatismului și provocarea de pagube materiale și umane uriașe, statului independent al RM.

MAE consideră necesar de a părăsi Comunitatea Statelor Independente, ca structură inutilă, inefficientă și costisitoare, care trebuie să fie înlocuită printr-o ofensivă diplomatică de întărire a relațiilor bilaterale între RM și statele membre ale UE, compatibile cu aspirațiile și perspectivele de aderare ale Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

MAE susține consolidarea dialogului acutal al RM cu NATO și va depune eforturi semnificative pentru îndeplinirea corespunzătoare a Planului Individual de Acțiuni NATO - Republica Moldova și începerea negocierilor asupra Planului de Acțiuni privind pregătirea pentru aderare (MAP).

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
Integrare simultană în NATO și UE	MAE va pleda pentru reechilibrarea cursului de politică externă: de la o politică tout azimout, la susținerea doar acelor priorități de politică internațională care corespund interesului RM de aderare la UE
Nu CIS, ci EU ca factor de stabilizare și definire a priorităților	MAE va extrage RM din țesătura obligațiilor legate de CSI, promovându+și interesele pe temeuri bilaterale cu statele ex-sovietice, iar cu Rusia, în formate multilaterale, o condiție fiind suspendarea ajutorului alocat regimului separatist, evacuarea trupelor și munițiilor rusești, achitarea pagubelor suferite de RM ca urmare a intervenției militare și secesionismului provoat de Rusia în RM.
Parteneriat strategic occidental transferat spre vecini	MAE consideră indispensabilă reevaluarea relațiilor RM cu vecinii săi: România și Ucraina, elevându+le la statut de relații strategice, parteneriat privilegiate, similar noului acord politic ce va fi semnat cu UE

De la URSS, RM a moștenit un indicator relativ înalt de alfabetizare totală a populației, însă inegalitățile sociale apărute de-a lungul tranziției sale au redus dramatic accesul la servicii calitative de educație, înrăutățind frecvența școlară și înmatricularea la toate nivelele de educație publică: primară și secundară. MAE Tranziția politică și economică (de la statul polițienesc spre statul democrației participative, și de la economia hipercentralizată spre economia funcțională de piață) a ridicat și problema unor schimbări structurale în sistemul educației publice, asigurate și garantate de stat.

MAE consideră că reformarea sistemului de educație pre-universitară are nevoie în RM de un pachet urgent și comprehensiv de inițiative legislative, care să sprijine pe de o parte autonomia școlară, descentralizarea și eficientizarea procesului de studii, iar pe de altă parte să optimizeze costurile sistemului existent. Aceasta ar trebui să genereze sporirea competenței de a achita salariile de către nivelul raional de administrație publică, menținerea școlilor – competența corpului de management al școlilor și asociațiile parentale. Acest model de descentralizare ar trebui să ofere suficiente instrumente pentru a raționaliza utilizarea judicioasă a resurselor bugetare, asigurând instituțiile educației preuniversitare cu suficientă autonomie școlară, în timp ce autoritățile locale ar trebui să-și păstreze calitatea de “supraveghetori” și autorități competente, cu care se poate crea parteneriate pentru obiective punctuale. În acest fel, școlile ar putea judeca un rol mai important în menținerea și dezvoltarea serviciilor de calitate, scăpând de sub tutela autorităților locale și trecând la o fază nouă de gestionare a programelor de studii.

Considerăm că, descentralizarea implică un transfer considerabil de resurse și autoritate spre școli, acestea având nevoie de creșterea competenței manageriale, crearea unor mecanisme de administrare eficientă a resurselor, planificare și monitorizare a rezultatelor, crearea de condiții adecvate pentru buna funcționare a școlilor, marcând astfel o diferență radicală de la actualul sistem hipercentralizat spre un model de educație publică mai flexibilă, întemeiată pe autonomia școlară și competențe coordonate.

Investițiile capitale în școlile din RM trebuie să fie implementate prin intermediul unui program național, bazat pe priorități și politici pe termen lung, proceduri transparente și credibile, care să asigure acordarea de finanțări echitabile, juste și eficiente. Finanțarea bugetară a unor studenți la universitățile pedagogice din RM ar trebui să fie efectuată prin intermediul raioanelor, și nu direct către universități, menținând astfel la nivel local instrumentul de atragere a absolvenților în sistemul școlilor publice, raioanele fiind autoritățile cele mai apropiate de necesitățile de cadre pedagogice ale școlilor pre-universitare. Această schimbare va spori transparența alocațiilor de la buget, readucând absolvenții de la universități în școlile care au aceste necesități, motivând autoritățile locale să trateze mai responsabil cheltuielile pentru educație aflate la dispoziția lor.

MAE consideră că implementarea acestui model de descentralizare a educației pre-universitare va cere din partea statului o finanțare sporită pe termen scurt – primii 2-3 ani, și pe termen mediu – 3-5 ani. Estimăm că cheltuielile pentru educație ar trebui să crească de la 7-8% din PIB în prezent până la 10% în perioada de lansare a modelului descentralizării educației, urmând să descrească ulterior, pe termen mediu, până la 7%. Estimăm că aceste reforme ar putea solicita alocarea de la bugetul de stat pentru întreținerea învățământului a minim 10% din PIB, cu o creștere de la 1,8 miliarde de lei, actualmente, la 7 miliarde de lei, conform ultimelor tendințe ale Uniunii Europene;

Conceptul reformei în educația publică trebuie să sprijine ideea unor servicii educaționale calitative pe plan național, și nu să justifice menținerea unor școli mici, în care rata de elevi la un profesor școlar este mult mai mică decât oriunde în Europa, aproape egal cu numărul elevilor pe care îi instruiesc, și fără nici o

șansă ca în următorii ani să schimbe acest decalaj demografic. Este nevoie de un efort serios pentru a monitoriza și cartografia necesitățile educaționale locale, luând în considerație tendințele demografice, modelele de re poziționare ale instituțiilor educaționale la nivel teritorial, asigurând transportul public pentru elevi și profesori, separarea școlilor în funcție de nivelul de educație public.

Salariile trebuie să fie mărite pentru profesorii școlari cel puțin la nivelul salariului mediu pe economie. Luând în considerație disparitățile existente pe plan regional, noi propunem ca nivelul salarial să fie decis pe plan local (raional), care ar putea avea mai multe motive să decidă asupra priorităților de salarizare, nivelul de efort pedagogic în acest sens, în corespundere cu necesitățile locale.

Dezvoltarea RM fără investiții serioase în educație nu va produce competiție și performanță economică, ci doar bravadă și discursuri de oratorie gratuită. Sistemul educației publice din RM se găsește într-o criză profundă, de care suntem conștienți și care îndeamnă MAE să declare reforma sistemului de educație preuniversitară și universitară drept obiective de ordin strategic, având drept indicatori de referință autonomia unversitară și creșterea politici de relansare a educației în scopul dezvoltării durabile a societății. Această reforma va trebui sprijinită prin activități de reglementare a calității educației la toate nivelurile – preuniversitar, universitar; restructurarea sistemului educațional preuniversitar și universitar; înnoirea conținuturilor curriculare și a traseelor educaționale.

MAE consideră inefficient sistemul universitar, orientat exclusiv pe producerea de purtători de diplome, și doar într-o foarte mică măsură pe crearea de profesioniști calificați, conectați la necesitățile în dinamică a economie de piață și a sectorului privat. Noi considerăm că universitățile trebuie susținute în re-conectarea lor la sectorul productiv, la încurajarea cercetării în instituțiile de învățământ superior în baza priorităților de dezvoltare socioeconomică și relaționarea cercetărilor cu dezvoltarea economică durabilă la nivel republican și regional (diversificarea resurselor energetice; tratarea maladiilor canceroase; tehnologii informaționale și de comunicare; agricultură ecologică, nanotehnologii ș.a.), acest lucru implicând și redefinirea rolului cercetării științifice conform standardelor Uniunii Europene.

Pledăm pentru reorganizarea Ministerului Educației și Tineretului într-un Ministerul al Educației Naționale, investit cu funcția de monitorizare a proceselor în instituțiile (pre) universitare. Totodată, legislația RM trebuie să garanteze asigurarea efectivă a exercițiului administrării și autonomiei universitare, respectând totalitatea libertăților academice pentru instituțiile de învățământ superior acreditate, inclusiv descentralizarea sistemului educațional preuniversitar prin acordarea autonomiei instituționale în gestionarea bugetelor, resurselor umane, elaborarea strategiilor de dezvoltare pe termen scurt și mediu.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
Salarii competitive pentru pedagogi	Va revedea sistemul de salarizare al profesorilor, sporind salariile cu cel puțin 20% mai mult decât salariul mediu pe economie (în prezent 70% din salariul mediu pe economie)
Reforma învățământului profesional	Va spori conectivitatea sistemului de școli profesionale cu nevoile specifice ale economiei de piață (de la 12% la 40%, înmatricularea anuală a elevilor în școli)
Cercetarea științifică	Va consolida viabilitatea universităților prin conectarea lor la procesul economic și tehnologic al întreprinderilor din RM, înregistrând circa 30% creștere în următorii 4 ani din contul proiectelor de cercetare și

Cheltuieli pentru educație din PIB	dezvoltare desfășurate în universități. Vom majora cheltuielile pentru educație publică: de la 8,5% din PIB în 2007 la 9% din PIB către 2010.
------------------------------------	--

Politica MAE în domeniul Tineretului și sportului

MAE constată cu îngrijorarea, că politica actualei guvernări a provocat exodul masiv a tineretului peste hotare. Tinerii în prezent sunt una din cele mai vulnerabile grupe sociale din țară. Astfel peste 70% din ei nu-și pot găsi un loc de muncă.

Politica dezastruoasă și ilegală de limitare a numărului de studenți în instituțiile superioare de învățământ a dus la acea că anual 10 mii de tineri sunt privați de dreptul legal de ași continua studiile. Ori este binecunoscut că persoana cu studii superioare are șanse de 3-4 ori mai mari decât o persoană fără studii săși găseascăun loc de muncă. O altă problemă ține de faptul că tinerii specialiști în speicl cei cu profesii din sectorul bugetar, evită cu orice preț posibilitatea de a se angaja înafara municipiului Chișinău, drept consecință în majoritatea localităților rurale este o lipsă acută de speciliști. Pentru a proteja tinerii, MAE pledează pentru majorarea burselor pentru studenți la nivel de 1/3 din salariul mediu pe țară, cea ce va constitui în primul an de Guvernare a MAE 70 de EURO.

Considerăm necesar să atragem investiții de capital privat în construcția de campusuri universitare. MAE va asigura construcția de campusuri pe bani privați pentru 10 mii de studenți în primii 3 ani de guvernare. Pentru studienții din familiile social vulnerabile vor fi acordate burse de locuit, care v-or acoperi 50-100% din prețul cihriei la campusul universitar.

Pentru facilitarea accesului la studii MAE va crea un Fond Național pentru educație, din mijloacele căruia v-or fi achitate dobânzile la creditele pentru învățământ contractate de tineri. În acest scop, MAE propune elaborarea unor facilități speciale la nivel național și regional care să stimuleze decizia agenților economici de a angaja tineri în câmpul muncii, MAE va modifica politica fiscală, astfel pentru tinerii până la 30 de ani plățile în bugetul asigurărilor sociale și bugetul asigurărilor medicale va consitui doar jumătate din suma achitată de restul angajaților.

Guvernarea MAE va duce o politică de încurajare a tinerilor, prin oferirea de granturi, la proiecte de cercetare internaționale. Pentru orientarea tinerilor specilaiști în localitățile rurale, MAE va promova o politică de oferire a burselor prin intermediul primăriilor rurale, atsfel va crește probabilitatea ca tânărul speiclist să se întoarcă în satul lui de baștină. Un alt instrument va fi oferirea de locuințe, pentru tinerii specialiști, care după 5 ani de activitate va trece în proprietate privată. Guvernul MAE va oferi granturi în valoare de 50% din costul proiectelor pentru construcția de edificii sportive în localitățile rurale și centrele raionale din Republică.

Vor fi încurajate autoritățile locale, pentru organizarea competițiilor raionale și republicane la diverse discipline sportive.

În scopul promovării unei imagini pozitive a Moldovei peste hotare MAE va finanța direcțiile sportive, unde sportivii autohtone, au cele mai ridicate performanțe.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
Tineretul – o politică la modul serios	Renașterea RM este de neconceput fără creșterea și educarea unei generații mai capabile, mai ambițioase și mai vizionare. MAE va susține politici de stat menite să ofere o bază materială pentru întemeierea de familii, case pentru tinerii specialiști, locuințe închiriate de la stat, în funcție de venituri și de ocupații privilegiate.
Îndemnizații tinerelor familii	MAE va promova programe de stat care stimulează familiile numeroase, bine întreținute, încheiate, socializate prin instituții preșcolare, liceale și universitare conectate în rețele.
Investiții pentru știință și inovații tehnologice	Din resursele alocate pentru știință, MAE va crea un fond de 50 milioane lei anual, pentru studenți și tinerii specialiști, fonduri pentru cercetare universitară, stimulând cooperarea intensă între mediul universitar și sectorul privat, stimularea integrării tinerilor savanți în comunitatea internațională (burse de călătorii la conferințe internaționale și burse de cercetări, burse de merit și premii inovaționale).

Eficiențizarea sistemului de ocrotire a sănătății

MAE constată că cu toate că bugetul asigurărilor medicale a cunoscut cea mai mare creștere comparativ cu alte cheltuieli publice, sistemul de ocrotire a sănătății continuă a fi unul difectuos, nu corespunde exigențelor societății moderne și nu asigură o protecție medicală suficientă pentru populație. Actualul sistem de ocrotire a sănătății rămâne a fi monopolizat și lipsit de orice tip de competiție în interior. Drept consecință avem prețuri la asigurările medicale ridicate, servicii de calitate proastă și calitatea veștii lasă de dorit. Obiectivul de bază a MAE în domeniul ocrotirii sănătății este de a menține și întări sănătatea cetățenilor, asigurarea accesului liber la serviciile medicale calitative și reformarea sistemului în așa mod ca să facă față cerințelor crescânde ale populației. Pentru aceasta MAE este promotorul fidel al inițiativei private în sistemul de ocrotire a sănătății, v-om încuraja dezvoltarea sistemelor alternative de asigurare medicală și crearea unui mediu de concurență sănătoasă, prin liberalizarea serviciilor medicale.

Principalele obiective sectoriale ale MAE în reformarea sistemului de ocrotire a sănătății sunt legate de liberalizarea sistemului de asigurare medicală obligatorie. Astfel încât fiecare cetățean să-și poată alege compania de asigurare și pachetul medical pe care îl dorește. Autoritățile publice v-or determina doar asigurarea medicală minimă obligatorie. Considerăm oportun și necesar de a da posibilitate sectorului privat să dezvolte un sistem autonom al rețelilor spitalicești și încurajarea concurenței între ele. Astfel pacientul va decide singur unde urmează să se trateze. Concurența între spitale va duce la creșterea calității serviciilor medicale la prețuri competitive.

MAE consideră important ca pe lângă investițiile în spitale și îngrijire medicală, statul să se ocupe și de administrarea unor vaste programe naționale de încurajare a unui mod de viață sănătos, cu funcția de profilaxie și stimulare a vieții active, de natură să reducă riscurile de îmbolnăvire, bolile cronice și de vârstă.

MAE este convins că și în sistemul asistenței medicale este nevoie de creat un mediu sănătos sub aspect etic. Promovarea unei politici de etică profesională în rândul medicilor la prescrierea medicamentelor. Prin lege medicii vor fi obligați să ofere pacientului minimul 2-3 alternative medicamentoase.

MAE va încuraja eforturi susținute în vederea dezvoltării serviciilor medicale private, în special cele spitalicești. Liberalizarea sistemului de remunerarea a personalului medical, cu introducerea Contractelor colective de ramură, și contractelor individuale de muncă. Dezvoltarea instituțiilor de protecție a dreptului pacientului și a lucrătorilor medicali.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
Servicii medicale calitative	MAE va promova politici orientate spre dezvoltarea sistemelor alternative de asigurare medicală și mediu de concurență sănătoasă, prin liberalizarea serviciilor medicale.
Investiții strategice în dezvoltarea instituțiilor medicale de calitate	MAE va promova un program de optimizare a serviciilor furnizate de instituțiile spitalicești, oferind investiții strategice, și încurajând competiție sănătoasă la furnizarea de servicii calitative clienților.

Reforma sistemului de pensionare

Sistemul național de asigurare cu pensii din RM a rămas la jumătate de drum al reformei, și nu poate fi calificat ca fiind potrivit cu schimbările din economie și viața publică. Astfel după 10 ani de zile de la implementare noului sistem noi, contrar legislației care prevede unicitatea și egalitatea sistemului de pensioanre, noi până în prezent avem 3 categorii distincte de pensionari. Peste 90% din populație sunt așa numita categorii defavorizată de pensionari, care sunt discriminați deschiși în comparație cu câteva grupe favorizate cum ar fi: birocrații și foștii deputați, care au un sistem propriu privilegiate de pensionare. În plus, sistemul de indexare a pensiei este de așa natură, că odată cu trecerea timpului, persoana pensionată devine din ce în ce mai săracă, deoarece pensia lui scade continuu, dacă o raportăm la salariul de funcție pe care la deținut persoana dată.

Situația economică a pensionarilor s-a agravat în mod special în ultimul deceniu. Astfel dacă în anul 1994 pensia constituia 50% din salariul mediu pe economie, în prezent ea este la nivelul de 20%, sau de 2 ori mai mică decât minimul obligatoriu, conform cerințelor Uniunii Europene. Este convingerea noastră că, reforma sistemului de pensionare trebuie să reprezinte o politică prioritară a viitoarei guvernări. MAE se simte obligată să inițieze procesul de reformare a sistemului de pensioanre care va include în sine: lichidarea sistemului de indexare a pensiilor, calculul pensiei se va face în dependență de veniturile pe care le-a avut pensionarul și pensia lui va fi de minimul 40% din salariul deținut, ceea ce reprezintă aproape de 2 ori mai mult decât oferă sistemul actual de pensionare.

Pentru populația săracă, care primește o pensie din Bugetul Asigurărilor sociale, mai mică decât minimul de existență, Guvernul va oferi o pensie de sprijin din fondul de rezervă, care va fi egală cu diferența dintre pensia primită și minimul de existență.

MAE va promova liberalizarea sistemului de pensionare, va dezvolta sistemul privat de asigurare socială și va încuraja angajații să participe la sisteme facultative de pensii. Fiecare angajat va fi liber să-și aleagă compania de asigurare pentru pensii în dependență de facilitățile și beneficiile oferite. Considerăm necesar să anulăm sistemul dublu al plăților personalizate, care favorizează existența unor categorii de pensionari favorizați (cu merite în regimul sovietic) și a celorlalte pensionari defavorizați (marea majoritate a pensionarilor din RM).

Indicatori de evaluare:	de	Efecte proiectate
Pensii sigure și demne	și	MAE va promova o reformă profundă a sistemului de pensii în RM, asigurând garantarea fondurilor de pensionare, diversificarea tipurilor de pensii și forme de contribuții, sporirea transparenței și credibilității lor.
Eliminarea privilegiilor contestate		MAE va spori vizibilitatea categoriilor de pensionari privilegiați, oferind egalitate de șanse, stimulente pentru fonduri private de pensionare, responsabilitate în gestionarea banilor – contribuții, și eliminarea corupției.

Dezvoltarea spațiului național și civic în RM

Este convingerea MAE că RM dispune de un potențial uriaș de resurse naționale neexplorate până în prezent. Națiunea grupului titular trebuie să reprezinte un pilon central al națiunii civice a RM, întemeiată pe susținerea identității culturale, lingvistice și istorice românești, alias moldovenești, ca liant integrator pentru grupurile etnice și naționale existente în RM. Proiectul națiunii civice în RM trebuie să servească obiectivului de integrare socială, culturală și politică a tuturor cetățenilor săi, indiferent de apartenența lor etnică, confesională, culturală, profesională sau religioasă.

MAE va promova politici de stat în vederea integrării lingvistice a minorităților, și va pleda contra încercărilor de politizare și de feudalizare a minorităților etnice de către un anumit partid sau grupare politică cu intenții obscure. Autoritățile statului trebuie să acționeze metodic și strategic în vederea creșterii gradului de conectivitate culturală între minoritățile naționale și etnosul titular, formator de statalitate în RM, și nu spre dezbinarea ori izolarea acestora pe apartamente etnice, malefice pentru natura obiectivelor europene ale RM.

Integrarea RM în Uniunea Europeană trebuie să răspundă modelului diversității culturale, dar fără ca această diversitate să fie exploatată de forțe din exterior, pentru restituirea RM pe terenul inaplicabil al regimurilor marionetă, tutelate de Moscova, politic și lingvistic. Patriotismul civic al cetățenilor RM trebuie să fie compatibil cu patriotismul constituțional, oferind garanții și răspunsuri instituționale nevoii de păstrare și dezvoltare a identității culturale definitorii românești ai etnosului majoritar, laolaltă cu păstrarea culturilor naționale.

MAE va pleda pentru creșterea autonomiei și responsabilității societăților culturale naționale, stabilind proiecte comune prin care acestea vor ajuta, împreună cu organele statului, procesul de integrare a tuturor cetățenilor țării noastre în viața politică, socială și economică.

Spațiul mediatic în RM este haotic, dezechilibrat, dominat de posturi străine obscure, care modelează în mod defectuos conștiința publică a populației. Obiectivul MAE va fi de a pune în aplicare standarde naționale de difuzare, publicitate stradală și vizuală, având drept punct de reper rolul limbii oficiale, în RM, în procesul de consolidare a coeziunii politice și sociale.

Indicatori de evaluare:	Efecte proiectate
Consolidarea rolului limbii române de liant al națiunii civice din RM	MAE va sprijini promovarea unor programe naționale de educație publică europeană, de integrare socială prin cultura etnosului formator de statalitate al RM, lansând ca proiect consolidarea cetățeniei luminate, pro+europene în

<p>Redimensionarea spațiului mediatic ocupat în prezent de alte limbi decât cea oficială</p>	<p>RM. Spațiul public din RM trebuie protejat în aceeași măsură ca și frontierele naționale. MAE pledează pentru o bună gestionare a politicilor menite să motiveze loialitatea civică a tuturor cetățenilor săi, indiferent de naționalitatea, confesiunea, rasa ori limba lor nativă. Totodată, MAE va lupta contra extremismului velicoros, construind punți de liaj cultural între grupuri naționale și națiunea titulară, între grupuri religioase noi și biserica tradițională, în spiritul ecumenismului luminat.</p>
--	---

**MIȘCAREA SOCIAL -POLITICĂ
 „ACȚIUNEA EUROPEANĂ”**
 Republica Moldova,
 mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 6,
 tel. 92 99 66 sau 23 22 02
 e-mail: anatol_petrencu@yahoo.com
 email:presamae.ivanov@gmail.com